

Barna Orsolya r. főörzsőrmester: A szervezett bűnözés oksági összefüggéseinek bemutatása egy esettanulmányon keresztül

1. A szervezett bűnözés, mint kriminológiai jelenség Magyarországon

A sajtóban egyre gyakrabban hallani olyan bűnügyi tudósításokat, melyek azt sejtetik, hogy az esetek háttérében a szervezett bűnözés húzódik meg. Ez a bűnözésfajta egyike azoknak, amelyek napjainkban leginkább fenyegetik a mindennapi élet biztonságát, a társadalmat, a gazdaságot és a demokráciát. E sajátos csoportosulás tagjai a bűncselekményeket hivatásszerűen követik el. Az elkövető személyek az eredményesség érdekében az állami közhatalomba igyekeznek beékelni magukat, mi több, az erőszak alkalmazásától sem riadnak vissza. A kriminológia feladata a szervezett bűnözés vonatkozásában, annak mindre kiterjedő tanulmányozása. Az elemzésekből levont következtetések segíthetnek ugyanis, e súlyos bűnözési forma megelőzésében, az ellene folyó küzdelem eredményességében.

1.1. A szervezett bűnözés fogalmának problematikája

A jelenség meghatározására számos kísérlet történt hazai és nemzetközi szinten egyaránt – mely megfogalmazások egytől egyig helytállóak –, azonban egy mindenki által elfogadott általános definíció idáig még nem született. Véleményem szerint ennek oka a bűnözési forma specialitása, sokrétűsége. Speciális, mert állandóan változik. Könnyű szerrel simul az aktuális társadalmi, gazdasági és politikai berendezkedéshez. Sokrétű, mert számtalan bűncselekmény típus kerül ilyen formában elkövetésre. Emellett rugalmas, hiszen folyamatosan alkalmazkodik a rohanó világ technológiai újításaihoz. Dános Valér – aki elsőként foglalkozott jelen témával hazánkban – a szervezett bűnözés fogalmát a következőképpen határozta meg: „*A szervezett bűnözés egy adott társadalom összébűnözésének sajátos alstruktúrája, amelyet azoknak a hivatásos bűnözőknek a bűncselekményei képeznek, akik valamely bűnöző társulás tagjaként (vezetőjeként) tervszerűen, tagolt munkamegosztás és magas fokú konspiráció mellett valósítják meg bűncselekményeiket.*”³⁰ Tagadhatatlan az is, miszerint a szervezett bűnözés az országhatárokat átlépi. A szervezett bűnözők, az államok Schengen-taggá³¹ válásától kezdve boldogan használják ki a csökkentett ellenőrzések, a szabad mozgás adta lehetőségeket. A probléma nemzetközivé válását igazolja az is, hogy a

³⁰ Dános Valér: Kriminológiai ismeretek Bűnözés Bűnözéskontroll, Corvina 1999. 214. o.

³¹ A schengeni övezetbe hazánk 2007. év decemberében csatlakozott.

szervezett bűnözéssel kapcsolatos hazai törvényhozásban a jogalkotó az Európai Unió³² és az ENSZ³³ által adott fogalmak tartalmi elemeit követi.

1.2. A szervezett bűnözés kialakulása

A kezdetek a 70-es évekre nyúlnak vissza. A szervezett bűnözés megnyilvánulása ebben az időszakban vagyon elleni bűncselekményekben realizálódott. Ezen belül is legtipikusabbnak, a sorozatos lakásbetörések mondhatóak. A betörésekre szakosodott bandák az ország területét egymás között érdekeltségük alapján osztották fel. A rendszerváltás ezt követően magával hozta a gazdasági-társadalmi átalakulást, megteremtődtek a magántulajdonon alapuló vállalkozás lehetőségei is. Új bűnözési formaként jelent meg például a védelmi pénzek szedése. Emellett, az úgynevezett „olaj-bűncselekmények” kapcsán például jogellenes gazdagodásra nyílt lehetőség a háztartási fűtőolajra megállapított adókedvezményekkel történő visszaélésekkel. Hazánk földrajzi fekvése is hozzájárult ahhoz, hogy a határok megnyitásával a külföldi szervezett csoportok is megjelenjenek. Következésképp Magyarország a korábbi tranzit minőségéből cél országgá lépett elő. A szervezett bűnözés olyan súlyosabb formái jelentek meg, mint például az illegális kábítószer-kereskedelem, gépjárműbűnözés,³⁴ embercsempészet, pénzhamisítás vagy az illegális fegyverkereskedelem.

1.3. A szervezett bűnözés ismérvei

A Dános Valér által megfogalmazott alábbi támpontok segítséget nyújthatnak a szervezett bűnözés értelmezéséhez: az adott társadalom össz-bűnözésének része, a társulásos bűnözés, a foglalkozásként üzött, hivatásos bűnözés, a vagyonszerző bűnözés, az egzisztenciateremtő hatású bűnözés, tagolt munkamegosztáson alapuló, magas fokú külső és belső konspiráció

---

³² Európai Unió Tanácsának együttes fellépésében (1998. december 21.) közölt meghatározás: A bűnszervezet olyan strukturált szervezetet jelent, amelyet adott időszakra kettőnél több személy összehangoltan hoz létre olyan bűncselekmények elkövetése céljából, amelyeket a törvény legalább négy évig tartó szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel, illetve ennél súlyosabb büntetéssel sújt, akár a bűncselekmény elkövetése maga a fő cél, akár ez az anyagi haszonszerzés és – adott esetben – az állami hatóságok törvényellenes befolyásolásának eszköze.

³³ ENSZ által 2000. december 14-én elfogadott definíció szerint a szervezett bűnözői csoport: bizonyos ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, a jelen Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény elkövetése céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve.

³⁴ Gépjármű lopás és a lopott járművek külföldre csempészése.

mellett megvalósuló bűnözés, valamint legális vállalkozásokba, esetenként a közhatalomba behatoló bűnözés.³⁵

A társulások bűnözés középpontjában a bűnöző csoport sajátos kapcsolatrendszerének kérdése áll. A tagok beválogatása történhet etnikai, családi alapon, valamint egyre elterjedtebb az elkövető kriminális előélete alapján való kiválasztás is. A szervezetbe való beavatásnál elsődleges szempont lehet például az egyes feladatokra való alkalmasság, vagy a készség a személyes szolidaritásra. Az így meghatározott, kiválasztott személyekből a funkcionálisan szervezett csoport tagjai vesznek részt a bűncselekmények tervezésében, előkészítésében, végrehajtásában, nyereség tisztára mosásában stb.

Egy átlagos személy annak érdekében, hogy az önmaga, valamint családja szükségleteit teljes körűen képes legyen kielégíteni, élete során egyrészt képzi magát, másrészt pedig az általa választott hivatásában igyekszik a képzeletbeli ranglétrán egyre fentebb kapaszkodni. Vannak olyan antiszociális személyek, akik e mintának ugyan eleget kívánnak tenni, csak éppen hivatásuknak nem a társadalom elfogadott tevékenységeit választják, hanem a bűnözést űzik. Ezek a személyek, a mindennapi igényüket bűncselekmények elkövetéséből kívánják finanszírozni. A bűnszervezet folyamatos, rendszeres működése olyan bűnözési forma, mely tökéletes talajul szolgál arra, hogy a tagok a bűncselekmények elkövetését hivatásszerűen művelhessék.

A szervezett bűnözésnek - motiváltsága tekintetében – ki kell emelni a gazdasági szerepét, mely az állandó haszonszerzésben nyilvánul meg. Vagyis az elkövető személyek az általuk elkövetett deliktumot nem konfliktuskezelés végett követik el, hanem ezek a tevékenységek jellegzetesen vagyoni haszonszerzés céljából elkövetett eszközcselekmények.

A bűnszervezetben való működés sokáig csupán megélhetésül szolgált a hátrányos társadalmi helyzetben lévő rétegek számára. A szervezett bűnözés térhódításával a megélhetést felváltotta az egzisztenciateremtő hatású bűnözés. Következésképp a bűnözői életprogram nem csak a napról napra élést biztosítja, hanem ezen túlmenően megengedi a magasabb életszínvonalat is. A piszkos vagyon felhalmozása, ezzel maga után vonja a bűnszervezet legális gazdasági életbe történő beavatkozását a pénzmosás elvégzése érdekében.

A szervezett bűnözés során a tagokra kiosztott egyes tevékenységek jól elhatárolhatóak egymástól. Az egyes bűncselekmények mozzanatait a legapróbb részletekig eltervezésre kerülnek. Egyes személyek csak a bűncselekmény helyszínének az előkészítésével foglalkoznak, míg mások feladata az elkövetéshez szükséges eszközök beszerzése. Sok esetben, a végrehajtó személyeknek csupán az akció egy-egy szegmensét kell elvégezniük. A

---

³⁵ Dános Valér: i.m.: 214.o.

bűncselekmény biztosítása végett gyakran figyelő személyek működnek közre, akik jó előre előkészítik szükség esetére is az egyes menekülési útvonalakat. Mindez segíti egyik oldalról, hogy a feladatokat professzionálisan végezzék el a tagok, másik oldalról pedig a feladatmegosztás ténye megnehezíti a bizonyítást is a büntetőeljárás során.³⁶ Megjegyzem, hogy mára, a meghatározott pozíciók már többnyire nincsenek személyhez kötve.

Ahogy már utaltam rá az egzisztenciateremtő hatású bűnözés kapcsán, a szervezeten elkövetett deliktumok következtében keletkezett nyereség tisztára mosása a gazdaságba való kapcsolódással realizálódhat. A cél, a bűnös pénzzel történő gazdasági jelentőségű profit megszerzése. Az ilyen tevékenységből származó pénz leküzdhetetlen konkurenciát okoz az adózott profit és gazdaság számára.³⁷ A legális gazdaságban szerzett befolyás kiterjesztése pedig megkívánja annak igényét, hogy eme bűnözési forma kemény magja beszivárogon a közhatalmi életbe.

1.4. A szervezett bűnözés szintjei

A bűnszervezet törvényi tényállását a különböző szinteken tevékenykedő elkövetők egyaránt kimerítik. Lényeges különbség, az általuk kifejtett cselekmények társadalomra veszélyessége körében tűnik fel. Az adott szintek differenciáltságát adja az is, hogy milyen módon alakul az egyes csoportok szerveződése, a rendszer időbeli és térbeli kiterjedése, a bűncselekmények mozzanatainak felosztása, a cselekmények útján szerzett vagyon tisztára mosása és a közhatalommal való összefonódás. Ennek alapján a szakirodalomban három szint került elkülönítésre.

1.4.1. Alsó szint

A bűnözői csoport laza szerkezetű, mely szerveződését tekintve horizontálisnak mondható. A tagok összetétele változik, azaz ha valaki kiesik a rendszerből, annak szerepe pótolható. Ezekkel a pozícióváltásokkal válik biztosítottá a szervezet folyamatos lendületben tartása. A csoport konspirált, melynek működésére az egyes tagok közötti feladatmegosztás a jellemző. A legális gazdasággal, valamint a közhatalommal történő összefonódás ezen a szinten még nem mutatható ki.

---

³⁶ A bűncselekményekben közreműködők gyakorta nem is ismerik egymást, ugyanígy a vezetőt, megbízót sem. Ezáltal az esélyt nem adva annak, hogy egy-egy gyanúsított kihallgatás alkalmával terhelő vallomást tegyenek a másokra.

³⁷ Korinek László: Kriminológia II. kötet, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Budapest 2010. 357. o.

1.4.2. Középső szint

A struktúra itt horizontális szerveződést mutat. A középső szinten elhelyezkedő tagok személye már állandósulni látszik, a csoport többségét visszaeső bűnözők töltik ki. A bűnelkövetők a szervezet alapjául szolgáló tevékenységeiket hivatásszerűen űzik, a megélhetésüket az ebből származó jövedelem biztosítja. Az összetétel területi, időbeli kiterjedése elhanyagolható, tartósnak nem mondható.

1.4.3. Felső szint

A legfelső szinteken elhelyezkedő kemény mag tagjai konstans személyek. A csoport rendszere egyaránt szerveződik horizontálisan és vertikálisan is. Ennél a típusnál kerül előtérbe a szervezetnek a közhatalommal való kapcsolatfelvétele, a gazdaságba történő behatolása, ezzel nehezítve a szervezett bűnözés elleni fellépést, biztosítva az eltervezett bűncselekmények sikeres végrehajtását.

1.5. A szervezett bűnözés létét generáló tényezők

Az egyik legsúlyosabb bűnelkövetési forma kialakulását, folyamatosságát, dinamikus működésének fejlődését különböző belső és külső okok segítik elő. A belső faktorok tekintetében mindenekelőtt az adott ország halmozottan hátrányos gazdasági, társadalmi helyzetben lévő csoportjainak kitörési vágya vezetett a szervezett bűnözés kialakulásához. A sorozatos, súlyos bűncselekmények elkövetése árán bekövetkező gyors gazdagodás megvalósulását segítette elő hazánkban, a demokratikus állami berendezkedésre és piacgazdaságra történő átállás időszaka. Ez a periódus remek alkalmat nyújtott az állami és pártapparátus bizonyos részének arra, hogy kihasználva a privatizáció szabályozatlanságát, visszaéléseket kövessenek el. Az ekkor jellemző instabilitás, joghézagokkal teli szabályozás, mind táptalajai voltak a szervezett bűnözésnek. Külső destabilizációs tényezők körében kell megemlíteni a gazdasági válságot, a természeti katasztrófákat, valamint a nemzeti, etnikai feszültségeket. A globalizáció fogalomkörében, a szervezett bűnözést elősegítő elemek között szerepel a világméretű migráció, melynek következtében harmadik ország állampolgárai tömegesen jelennek meg főként a fejlettebb országokban. Ebben a körben válnak a migránsok a szervezett bűnözés célcsoportjává. A határokon történő ellenőrzés megszűnése, pedig lehetővé teszi az egyes bűnözői csoportok, illegális áruk országok közötti szabad mozgását. A

szervezett bűnözés flexibilisségét segíti a közlekedés fejlődése, mely ágazatainak – szárazföldi, vasúti, vízi, légi – mindegyikét kihasználva, a csempészett áruk könnyedén jutnak el a célzott helyszínekre. A bűnözői csoportok gyakorta fuvarozó vállalatokat működtetnek, mely egyrésztől lehetőség ad a pénzmosás megvalósításában, másrésztől pedig csökkenti a tranzit közbeni lelepleződés veszélyét. A magasan fejlett technológia egyrészt új bűncselekményeket generál, másrészt pedig könnyíti a hagyományos bűncselekmények elkövetését. Az egyes gazdasági bűncselekmények elkövetése napjainkra már el sem képzelhető Internet használata nélkül. Az Internet mellett ki kell még emelni a kommunikációs technológiát, hiszen a szervezett bűnözés mindinkább igényli a gyors és veszélytelen kapcsolatfelvételt.³⁸ Az offshore cégek megjelenése ugyancsak a bűncselekmények elkövetéséből származó illegális jövedelmek befektetését segíti. Megjegyzem, hogy az offshore cégekkel szembeni fellépés problémája rendkívül összetett, figyelemmel arra, hogy ezekben az esetekben többnyire nemzetközi együttműködés szükségeltetik. A szervezett bűnözés gördülékenységét a mai napig biztosítja az okmányhamisítás és személyiség csalás. A bűnözésben részt vevő személyek, ugyanis ez által képesek megtartani anonimitásukat. Számtalan módja van annak, hogy az elkövető azonossága fedve maradjon. Történhet személyazonosításra alkalmas okmány eltulajdonításával, hamisításával, vagy valótlan adatokat tartalmazó hamis dokumentum kiállításával.

1.6. A módszerek egyéb jellemzői

A szervezett bűnözés működése során a mai napig kiemelkedő jelentősége van az egyes deliktumok legapróbb részleteinek kidolgozásának. A cselekmények elkövetéséhez, véghezviteléhez a bűnszervezet tagjai a legmesszebb menőkig ragaszkodnak. Ennek érdekében nem riadnak vissza akár fenyegetés, akár pedig erőszak alkalmazásától sem. Amennyiben a személyek cselekménye a bűnüldöző hatóságok tudomására jut, és ellenük büntetőeljárás kerül megindításra, úgy mindegyikük aláveti magát a „hallgatás törvényének”.

1.7. A szervezett bűnözés jelenléte hazánkban a XXI. században

A szervezett bűnözés bűnözésföldrajzi szempontból történő vizsgálata több szempontból is jelentős nehézségekbe ütközik. Egyrészt, meghatározott bűnszervezetben elkövetett

---

³⁸ Az egyes technikai eszközökön végzett titkos információgyűjtés következtében történő lebukás elkerülésére, a bűnszervezet tagjai között a mai napig egyik legjellemzőbb kontaktus a személyes információcsere.

bűncselekmények természete miatt számtalan kriminálstatisztikai adat nem kerül nyilvánosságra. Másrészt pedig, a bűnszervezetben elkövetett deliktumok olyan összetettséggel, horderővel rendelkeznek, hogy több évnek kell eltelnie ahhoz, hogy egy adott ügy nyomozati szakból ügyészi, végül pedig bírói szakba jusson. Számomra az Egységes Rendőrségi és Ügyészségi Bűnügyi Statisztikai Adatszolgáltatás Rendszere állt rendelkezésül a témával kapcsolatos adatok megismerésére. Az előbb sorolt okok alapján értékelhető adatokat 2008 évvel bezárólag állt módomban megtekinteni. Az eltelt évek elemzését a bűnszervezetben elkövetett deliktumok és az embercsempészés bűncselekménye vonatkozásában végeztem el. A Magyarországon elkövetett összes regisztrált bűncselekmény – *1. számú táblázat* – tekintetében a vizsgált időszakban a tetőződés 2005 évben (436.522) volt tapasztalható. Az évről-évre egymást megközelítő értékek 2005-től kezdve csökkenő tendenciát mutatnak, a 2008 év pedig a legkevesebb elkövetett bűncselekményt (408.407) produkálta. Az összes elkövetett bűncselekmény területi eloszlását tekintve fővárosunk mellett B.-A.-Z., SZ.-SZ.-B., Hajdú-Bihar, Csongrád, Baranya és Fejér megyékben mutatható ki magasabb eredmény. Figyelemre méltó Nógrád Megye eredménye, ahol is 2008 évben összesen, csupán 6.944 bűncselekmény került regisztrálásra. Az évek során jelentkező mennyiségek nagyjából egyező értékeket mutatnak, mely a stabilizáció jegyeit engedi tükrözni. A bűncselekmények struktúrája, emellett hasonlóságot mutat a nyugat-európai országok bűnözésének főbb mutatóival. A *2. számú táblázatban* a szervezeten elkövetett deliktumok kerülnek górcső alá. Az abszolút értékek dinamikája a vizsgált intervallum közepére csúcsosodik (2004: 3.109, 2005:2.229), a 2008 év mutatója (682) pedig megközelíti a 2003 évét (594), amikor is a legkevésbé került szervezeten elkövetésre deliktum. Budapest rendkívül szignifikáns a szervezett bűnözés megvalósulását tekintve, hiszen központi jellegéből adódóan a cél- és tranzitváros szerepét egyaránt betölti. A bűnszervezetben elkövetett deliktumok a fővárosban, átlagban felét vagy több mint felét teszik ki az adott év szervezeten megvalósított cselekményeinek (2004: 3109-1793, 2005: 2229-1111, 2008: 682-452). A táblázatot megtekintve látható, hogy kimagaslik még SZ.-SZ.-B., Csongrád, Győr-Moson-Sopron, B.-A.-Z., Bács-Kiskun megyék értékei, ami valószínűsíthetően a határral kapcsolatos szervezett deliktumok elkövetésének köszönhető. Az embercsempész bűncselekményének mutatói láthatóak a *3. számú táblázatban*. Az ENYÜBS rendszerében nem állt módomban a meghatározott deliktumra vonatkozó értékeket tovább szűkíteni a bűnszervezetben való elkövetésre. Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények az össz-bűnözésnek viszonylag kis százalékát teszik ki. E fejezet esetszámainak a zömét a rendészeti bűncselekmények adják, amelyekből kiemelkedik

az embercsempészség deliktuma. Jelen cselekménynél elsősorban azon megyék kerülnek az élre, melyek földrajzi fekvésük által érintettek valamely határszakasszal. Országos szinten Győr-Moson-Sopron, SZ.-SZ.-B. és Vas Megye értékei tűnnek ki. Hangsúlyozandó, hogy 2003 évtől kezdve 2008 évig jelentős esetszám csökkenés következett be (2003:1.481, 2006:525, 2008:-186).

A dolgozatom ezt követő részében egy bünszervezetben elkövetett embercsempészet büntett esetét kívánom feldolgozni. Az embercsempészség tényállása a kódex XV. fejezetének II. címe – A rendészeti bűncselekmények – alatt nyert megfogalmazást.

2. *Bűnszervezetben elkövetett embercsempészség büntett – esetleírás*

Az ügyben 20 fő állt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa elé vádlotti minőségben. A vádlottak közül 4 fő a bűncselekmények elkövetésekor a Határőrség hivatásos állományú tagja volt, 5 fő a Rendőrség hivatásos állományú tagja volt, a további 11 fő pedig polgári egyén. Az eljárás alapjául szolgáló első bűncselekmény elkövetésének ideje 2001. év szeptembere. Az ügyben jogerős ítélet a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa előtt született 2009. évben.

2.1. *Tényállás I.*³⁹

Az ügy I. r. vádlottja – polgári egyén – telefonon keresztül kapcsolatot tartott egy ukrán – ismeretlen – embercsempésszel. Az egyeztetés azért vált szükségessé, mivel az I. r. vádlott anyagi haszonszerzés végett, külföldi állampolgárokat az ukrán-magyar államhatáron többi személy segítségével átvetetni készült, melyet követően őket egy gépjárművel Magyarország mélységébe kívánta szállíttatni.

A cselekmény eredményessége érdekében az I. r. vádlott az elkövetés napján 11.06 órakor távbeszélőn felvette a kapcsolatot az aznap éjszaka szolgálatban lévő XIX. r. – határőr – vádlottal. Ekkor közölte vele, hogy a 85-ös határjelnél külföldi személyeket meg nem engedett módon éjfél körüli időben át kíván juttatni Magyarországra. Az I. r. vádlott telefonon kinyilatkozta még, miszerint a bűncselekményt a XIX. r. vádlott szolgálati helye mellett kívánja elkövetni, a határőr járőrök bevonása nélkül. Az I. r. vádlott a szállítási útvonal tervezése során a szóban forgó napon 16.26 órakor felvette telefonon a kapcsolatot a XIII. r. polgári egyén vádlottal, mikor is közölte vele, hogy a migránsokat nagyobb járművekbe kell ültetni Baktalórántháza térségében. A cselekmény napján 17.40 órakor a II. r. – határőr –

³⁹ Az embercsempészek útvonalának szemléltetését a melléklet 1. számú ábrája tartalmazza.

vádlott telefonon egyeztetett az I. r. vádlottal. A II. r. vádlott kinyilatkozta, miszerint a megelőző nap esti óráiban megtekintette és kiválasztotta azt a helyszínt, ahol a migránsok átvétele és szállítása a legoptimálisabb. Ezt követően az I. r. vádlott telefonon értekezett a XIX. r. vádlottal és kérte, hogy a rendőrségi frekvencia vételére is alkalmas rádiót vigye el lakására. Megállapodtak abban, hogy amennyiben a XIX. r. vádlott szolgálata során bármilyen akadályt észlel, úgy azt jelzi az I. r. vádlottnak. Az I. r. vádlott ezt követően a XVII. r. vádlottat – rendőr – hívta fel, mikor is érdeklődött a külföldiek elszállítási útvonalának biztonságáról és a szolgálatban lévő XII. r. vádlott – rendőr – megbízhatóságáról. Az I. r. vádlott 20.08 órakor telefonon beszélt az ukrán embercsempésszel, akinek előadta, miszerint az előkészületek rendben befejeződtek. Az I. r. vádlottal ezután közölte a II. r. vádlott, hogy a csoport átvételét, elszállítását végre lehet hajtani. A II. r. vádlott ekkor információt szolgáltatott még a járőrözés adatairól és a határőrök elhelyezkedéséről. Ezt követően 23.30 óra és 00.30 óra közötti időben ismeretlen ukrán személyek Uszka belterületen a 85-ös határjelnél átadtak 35 felnőtt és 9 gyerekkorú személyből álló ismeretlen állampolgárságú külföldi csoportot a III. r. és IV. r. polgári egyén vádlottaknak. Az átvétel megtörténtéről és az indulásról a IV. r. vádlott 00.38 órakor telefonon értesítette az I. r. vádlottat. A csoport kísérése Batár patak irányából Magos liget felé történt, közben pihenő tartására is sor került. A sétáltatással egy időben az I. r. vádlott telefonon hívta és irányította a III. és IV. r. vádlottakon kívül a szállítás résztvevőit, az V., VI., és VII. r. polgári egyén vádlottakat is. A szállításban a VI. r. vádlott feladata a felvezető VW Golf típusú gépjármű vezetése. A szállítási csoportnál jelen volt még két ismeretlen személy is. Az elkövetés éjszakáján a határőrség állományából két járőrpár (VIII. és IX. r. vádlott egy VW Vento szolgálati gépjárművel, valamint X. és XI. r. vádlott egy VW Golf szolgálati gépjárművel) látott el szolgálatot. A határőr járőrök szolgálati helye a Sonkádi Túr és Tunyogmatolcsi Szamos híd közötti szakasz volt. A X. és XI. r. vádlott felállítási helyeként 01.00 órától a Fehérgyarmati szeméttelp, míg a VIII. és IX. r. vádlottak vonatkozásában a 491-es Fő út Tunyogmatolcsi Szamos hídjá került meghatározásra. A X., XI. r. vádlottak feladata okmányellenőrzés volt, a VIII. és IX. r. vádlottak számára az volt előírva, hogy a megállást nem teljesítő járműveket kövessék. A VIII. r. vádlott telefonon keresztül 00.52 órakor felvette a kapcsolatot az I. r. vádlottal, melynek során az I. r. vádlott tájékoztatta őt a csoport haladásáról. A VIII. r. vádlott ekkor közölte az I. r. vádlottal, hogy mennek a hídra. Az I. r. vádlott emellett telefonos kapcsolatban állt a III. és IV. r. vádlottakkal – sétáltatók –, illetve a XIII. r. vádlottal is, akivel ekkor szervezte a migránsok másik járműbe való átültetését és továbbszállítását. Ennek kiszámíthatósága végett az V. r. vádlott közölte a csoport

tartózkodási helyét, valamint a másik gépjárműbe történő átszállás helyszínére való érkezés időpontját. Az I. r. vádlott 03.01 órakor felhívta a VIII. r. vádlottat, akivel közölte, hogy a szállítók még nem indultak el az államhatár irányába. A VIII. r. vádlott kinyilatkozta, hogy a X. és XI. r. vádlott járőrpárosa nem fog gondot okozni. A határsértésekről az illetékes kirendeltség ügyeletes tudomást szerzett, aki további intézkedés végett jelentést tett a főügyeletesnek és a II. r. vádlottnak is. A II. r. vádlott utasította az ügyeleteset, hogy a X., XI. és VIII., IX. r. vádlottak alkotta járőrpárokat küldje a Sonkádi Túr Hídhöz. Közben az I. r. vádlott telefonon közölte a sétáltatókkal, hogy haladjanak gyorsabban. A 03.27 órai beszélgetés alkalmával a VIII. r. vádlott közölte az I. r. vádlottal, hogy tartanak a Sonkádi hídhöz, ahol is ő, valamint X. r. vádlott ki fog állni ellenőrzésre. Ekkor az I. r. vádlott kérte a VIII. r. vádlottat, hogy a járműveket engedjék a határ közelébe. Ennek érdekében az I. r. és a VIII. r. vádlott abban állapodtak meg, hogy a szállítók a szolgálati járműveket megelőzik. Ezt követően I. r. vádlott közölte a szállítókkal, hogy az útvonal akadálymentes. A VIII. r. és IX. r. vádlott engedték, hogy a szállítók az államhatár közelébe jussanak. Közben a III. és IV. r. vádlott Tiszabecs és Sonkád között elérte a 491-es számú Fő utat, majd megérkezett három darab Mercedes típusú jármű is. Az I. r. vádlott 03.44 órai telefonhívása alkalmával tájékoztatta a II. r. vádlottat, hogy a szolgálati gépjárművek megelőzésre kerültek, valamint azt is közölte, hogy az elszállítás megkezdődött. Közben a járőrök megérkeztek a Sonkádi Túr Hídhöz. A helyszínen a XI. r. vádlott „Megállj!” jelzést adott a Tiszabecs irányából érkező járműoszlopnak. A Mercedeseket az V. r., a VII. r. vádlott és egy ismeretlen személy vezette, akik a jelzésnek eleget nem téve, nagy sebességgel továbbhajtottak. A járőrök gépjárműveikkel követték a szállítókat. A VIII. r. vádlott és az I. r. vádlott telefonon ekkor is tartotta a kapcsolatot, majd a VIII. r. vádlott az ügyeletesnek és a főügyeletesnek, üldözés látszatát keltő jelentést tett. A szállító járművek Fehérgyarmat irányába közlekedtek, ahol éjszakai szolgálatban volt XII. r. – rendőr – vádlott. A XII. r. vádlott biztosította az I. r. vádlottat arról, hogy a járművek akadálytalanul át tudnak haladni a városon. Ennek érdekében a XII. r. vádlott a kapitányság ügyeletesre megtévesztő jelentést tett. A Mercedes típusú járművek Fehérgyarmatot elhagyva Mátészalka felé közlekedtek. Közben a határőrség főügyeletesének parancsára az ügyeletes a X. és XI. r. vádlottakat visszavezényelte, a követést a továbbiakban a VIII. és IX. r. vádlott folytatta. A követő járőrpár a Kántorjánosi útelágazáshoz érve azt a valótlan jelentést tette a főügyeletesnek, hogy a követett járműveket szem elől tévesztették. A Mercedes típusú szállító járművek Mátészalka után a 41-es Fő úton haladtak, majd Baktalórántháza és Kántorjánosi között a migránsokat kirakták, utaztatásukat ismeretlen embercsempészek folytatták tovább. A vádlottak cselekményeiket anyagi

haszonszerzés végett követték el, a pontos összeg megállapítása az eljárás során nem volt lehetséges.

2.2. *Tényállás II.*⁴⁰

2001. október közepén az Ukrán Köztársaság területén a Tivadarral szemközti oldalon 28 bangladesi állampolgár várakozott arra, hogy átvigyék őket Magyarországra. A csoport egy része Moszkvából, másik része pedig Indiából – Törökországon keresztül – érkezett a helyszínre. A migránsok 4.000 dollárt fizettek, úti céljuk pedig Nyugat-Európa országai voltak. 2001. év októberében az I. r. vádlott telefonon megbeszélte a VII. r. vádlottal, másnap pedig a III. r. vádlottal, hogy az esti órákban áthozzák a csoportot. Az I. r. vádlott közölte, hogy az áthozatalhoz szükséges előkészületeket már megtette. Az I. r. vádlott telefonon értesítette a XVIII. r. vádlottat arról, hogy egy csoport átjuttatására készül. A XVII. r. vádlottól az I. r. vádlott arról szerzett információt, hogy a Fehérgyarmati Rendőrkapitányságon ki van szolgálatban. Emellett a XVIII. r. vádlottal folytatott megbeszélés során arról kapott tájékoztatást, hogy a Mátészalka Rendőrkapitányság illetékességi területén a szállító járművek akadálytalanul fognak tovább jutni. Ismeretlen ukrán embercsempészek 23.00 óra körüli időben a Beregsurányi Határőrizeti Kirendeltség illetékességi területén a 148-as határjel térségében 28 bangladesi állampolgárt az államhatáron ismeretlen személyeknek átadtak, akik a csoportot az ország mélységi területének irányába terelték. A migránsokat az átlépéstől 2 km hosszan a Tisza töltésén vezették, majd 5-6 kilométeren keresztül mezőgazdasági területeken kísérték gyalogosan ismeretlen sétáltató személyek. Az I. r. vádlott 00.58 órakor telefonon keresztül felhívta a XVI. r. vádlottat, akit Fehérgyarmaton a Nábrádi elágazásnál figyelési feladatokra kért fel. Közölte a XVI. r. vádlottal, hogy figyelje a gyanús gépjárműveket. Pár perc elteltével a XVI. r. vádlott visszahívta telefonon az I. r. vádlottat, mely alkalommal az I. r. vádlott közölte vele, hogy a szállításban közreműködő két Mercedes típusú jármű és egy VW Golf típusú jármű el fog haladni az úton, mivel azokkal a migránsok felvételi helyére tartanak. Ezt követően 01.12 órakor a XVI. r. vádlott telefonon jelzett az I. r. vádlottnak, miszerint elhaladtak a szóban forgó járművek. A XVI. r. vádlott 01.29 órakor azzal hívta fel az I. r. vádlottat, hogy gyanús jármű mozgását észlelte. Közben az ismeretlen sétáltató személyek 01.00 óra és 01.20 óra közötti időben a csoportot a két Mercedes járműbe terelték. A szállításban részt vett a VI., VII. és XIV. r. vádlott. A Mercedes járművek egyikét a VII. r. vádlott vezette. A

---

⁴⁰ Az embercsempészek útvonalának szemléltetését a melléklet 1. számú ábrája tartalmazza.

gépjárművekkel Tivadar, Fehérgyarmat, Nábrád irányába közlekedtek. A szállító járművekkel Nábrád és Kérsemjén között megálltak, ahol a csoportot kiszállították. A csoportot a III. és XV. r. – polgári egyén – vádlott átvette, akiket a Szamos folyóhoz irányítottak. Itt az előbb említett elkövetők a személyeket gumicsónakkal többször fordulva a túlpartra szállították. A szállításban részt vevő vádlottak a gépjárművekkel visszaindultak Nábrád irányába. Ennek során szolgálatban lévő határőrök útzár alkalmazásával igazoltatni kívánták a VW Golf és Mercedes járművekben tartózkodó személyeket. A VW Golf vezetője továbbhajtott, a Mercedes járművekkel – miután több alkalommal összeütköztek – az elkövető személyek megálltak, majd azt hátrahagyva elmenekültek a helyszínről. A III. és XV. r. vádlottak a migránsokat egy kukoricásban Szamoskér felé vezették, ahol őket magukra hagyták. Ezt követően az átkeléshez használt eszközöket elrejtették és a helyszínről elmenekültek. A Mercedes járművek menekülő sofőrjei közül a VII. r. vádlottat a határőrök 02.20 órakor a Tunyogmatolcsi hídfő közelében elfogták. A Fehérgyarmat Rendőrkapitányságon a XVII. r. vádlott éjszakai szolgálatban volt, míg a Mátészalka Rendőrkapitányság állományában lévő XVIII. r. vádlott a szabadságát töltötte. Az I. r. vádlott tudomást szerzett az elfogásról, melyet követően 02.49 órakor XVII. r. vádlottat, majd 02.52 órakor a XVIII. r. vádlottat értesítette a bukás körülményeiről és kérte őket, hogy a továbbiakban informálják őt a történetekről. A XVII. r. vádlott 02.58, 06.01, 06.09 és 06.51 órakor tájékoztatta az I. r. vádlottat a bűncselekmény felderítéséről szóló adatokról. Biztosította az I. r. vádlottat, hogy az adatgyűjtéseket megnehezíti, a bizonyítékokat megsemmisíti. A XVIII. r. vádlott megállapodott az I. r. vádlottal abban, hogy segít neki az átcsempészett személyeket szállító gépjárműveknek a Kraszna hídon át történő akadálytalan továbbjuttatására.

2.3. Tényállás III.

A XX. r. – rendőr – vádlott az embercsempészt irányító polgári személlyel szoros kapcsolatot tartott, ismerte bűnözői életvitelét is. Az I. r. vádlott 2001. év október közepén 17.58 órakor felhívta őt telefonon. Ennek során a XX. r. vádlott ajánlatot tett arra, hogy kövessenek el embercsempészt. Az elkövetésben meg is állapodtak, mégpedig anyagi haszonszerzés végett.

2.4. Tényállás IV.

A II. r. vádlott 2001. november és december hónapban több alkalommal is hívott egy ismeretlen személyt telefonon. A II. r. vádlott és az ismeretlen személy telefonon keresztül

megállapodtak abban, hogy anyagi haszonszerzés érdekében karácsonyig több csoportot csempésznek át. Az eredményesség végett a II. r. vádlott megtervezte a lehetséges helyszínek közül a legoptimálisabbat, figyelve a kérdéses határszakasz járőrözési rendszerére, valamint a hő kamerás gépjárművek mozgására. A II. r. vádlott az ismeretlen személyt arról is biztosította, hogy a bűncselekmény végrehajtásához szükséges, szolgálattal összefüggő adatokat megszerzi, és azokról őt tájékoztatja. A II. r. vádlott az ismeretlen személlyel napszakra vonatkozóan az időpontot is megtervezte, valamint azt is mérlegelték, hogy a csoport egy része akár elfogásra is kerülhet.

Megjegyzem, hogy a tanulmányozott ügy további két tényállásának alapját az képezi, miszerint a XVII. és XII. r. vádlottaknál – az elfogásukat követően – tartott házkutatás alkalmával náluk engedély nélkül tartott lőszeresek kerültek feltalálásra. Mivel ezen utóbbi tényállások jelen ügghöz szorosan nem kapcsolódnak, így ezek részletes kifejtésétől eltekintettem.

3. *Az ügy kriminológiai aspektusából történő elemzése*

Az esetet tanulmányozva azonnal érzékelhetővé válik a társulások bűnözés megjelenése, a vádlottak egymáshoz való viszonya tekintetében. A 11 fő polgári egyén közül 7 fő személy büntetett előéletű. Ezen elkövetők priuszai közül is a I., IV., V. és XIII. r. vádlottaké érdemel említést, mivel embercsempészés büntett elkövetése miatt mindannyian töltöttek már le korábban szabadságelvonással járó büntetést. Emellett, a XIII. r. vádlott többszörös visszaeső és erőszakos jellegű cselekmények miatt is került már elítélésre. Az előbbi személyek közötti kapcsolatot nyilvánvalóan a kriminális előélet, valamint a büntető-végrehajtási intézetben töltött közös idők adják. A VII. r. vádlott munkahelye hivatásos gépjárművezető, ez szolgálhat annak is alapjául, hogy az első és második tényállásban ez a személy, a szállító pozíciójában működik közre. A polgári egyének beszivárgása a hivatásos állományú tagok közé, valamint a velük történő bűnös szövetkezés bekövetkezhetett egyrészt, az I. r. vádlott kiterjedt kapcsolatrendszerének köszönhetően. Az eljárás során megállapítást nyert, miszerint a VII. – polgári egyén – és VIII. r. – rendőr - vádlottak testvéri viszonyban állnak egymással. Ez lehetett még az a momentum, mely teret engedett annak, hogy a büntetett előéletű személyek a rendőrség hivatásos állományú tagjaival kapcsolatba, majd később bűnszervezetre lépjenek. Mindenesre megállapítható, hogy az adott bűnszervezet esetében a vezető, irányító céljává válik egy olyan kapcsolatrendszer kiépítése, mely összeköttetést eredményez a bűnüldöző szervekkel. Kétség kívüli az, hogy a hivatásos állomány tagjai

rendkívüli mértékben megkönnyítették, elősegítették az embercsempészek elkövetését. Kapcsolódási pont lehet még a vádlottak jelentős része esetében az azonos, környékbeli földrajzi hovatartozás. A fegyveres szervek tagjai vonatkozásában fontos megjegyezni, hogy a határőrök azonos szolgálati helyen, míg a rendőrök egymás melletti kapitányságokon látták el szolgálataikat.

A polgári egyén vádlottak szociális helyzetének vizsgálatából konstatáltam, miszerint az I., IV., XIII. és XV. r. vádlottak munkanélküli személyek. A XV. r. vádlott kivételével az imént felsorolt többi három elkövető esetében került az kifejtésre, hogy mindannyian kerültek már a hatóság előtt felelősségre vonásra a tényállás alapját képező deliktum elkövetése miatt. Figyelemmel ezen személyek előéletére, szociális helyzetére, az látszik beigazolódni, hogy a bűnözést, azon belül is magát az embercsempészt, mintegy hivatásuként művelik.

Az alábbiak alapján bebizonyosodik, hogy az elkövető személyek azért vettek részt a bűncselekmények elkövetésében, hogy anyagi haszonhoz jussnak, mi több, egzisztenciát teremtsenek önmaguk számára. A vádlottak anyagi helyzetének vizsgálata szolgáltatja azokat az információkat, miszerint a polgári egyének közül 4 fő személy vagyonnal egyáltalán nem rendelkezik, további 2 fő személy vagyont pedig csupán, egy gépjármű tulajdonjoga képezi. A többi polgári egyén, valamint a hivatásos állományú tagok mindegyike rendelkezik gépjárművel, emellett pedig ingatlannal vagy annak meghatározott hányadában tulajdonrészrel. Az ügyben eljáró bíróság az ítéletében megállapította, hogy a vádlottak a cselekményüket anyagi haszonszerzés végett követték el. A bíróság ezen, kétség kívüli megállapítását a lehallgatások során keletkezett hanganyagok tartalmára alapította. Az I. r. vádlott és az ismeretlen ukrán embercsempész között folytatott beszélgetés alkalmával elhangzik, hogy *„ami rendben van, az megy.”* A mondat jelentése az egyeztetés szöveggörnyezetében egyértelműen arra enged következtetni, hogy amennyiben a kifizetés megtörténik, úgy a bűncselekmény elkövetésének nincs akadálya. Az I. r. vádlott telefonos beszélgetése alkalmával kinyilatkozza, hogy *„a bakti kékek le voltak fizetve.”* Megjegyzem, hogy a „bakti kékek” jelentése a baktalórántházi rendőröket szimbolizálja. Az I. és II. r. vádlottak telefonos kapcsolattartásuk alkalmával arról informálták egymást, hogy melyik határőr mennyi pénzt kapott: *„ventosok 250 ezret, a golfosok 100 ezret.”* Ezen felül az XVII. r. vádlott és I. r. vádlott beszélgetéséből is félreérthetetlen módon kerül szóba az anyagi motiváltság. A XVII. r. vádlott közli vele, hogy *„még semmi nem volt nekünk ebben a hónapban”*, erre reagálva az I. r. vádlott kinyilatkozza, hogy *„nálunk is gyengeség van, nincs pénz.”* A hármas számú tényállás alapjául szolgáló – I. és XX. r. vádlott között lezajlott – beszélgetés hanganyagából is az anyagi haszonszerzésre törekvés kétség kívülisége rajzolódik

ki. A XX. r. vádlott, ugyanis arra kéri a vonal másik végén lévőt, hogy *„próbáljanak meg az elkövetkező napokban valamit csinálni”*. Az I. r. vádlottól a beszélgetés során pedig az hangzik el, hogy *„ha kifizetnek, akkor tudok adni, ha nem, akkor bajságos.”* Ezen mozzanatok kellőképpen támasztják alá azt, miszerint a 20 fő vádlott, valamint az eljárás során ismeretlenül maradt társaik alkotta bűnszervezet tevékenysége, vagyonszerző bűnözésben nyilvánult meg.

A vádlottak közötti feladat megosztás is jól kivehető jelen ügyet megtekintve. A I. r. vádlott szerepe az első három tényállásban merül fel, melyek mindegyikében, mint vezető, irányító vesz részt. Az I. r. vádlott az, aki az ukrán embercsempéssel a kapcsolatot tartja, az egyes akciókat leszervezi, a munkát felhajtja. Az ukrán embercsempész egyaránt lehet migránsokat toborzó, vagy külföldi bűnszervezet tagja. Az I. r. vádlott a bűncselekményekre, az elkövetést megelőzően alaposan, minden részletre kiterjedően készül fel. A szállítás útvonalát megtervezi, előre leszervezi azt is, hogy a Magyarország mélységébe történő szállítás során a migráns személyek több alkalommal is újabb gépjárművekbe kerüljenek átültetésre. A bűncselekmény sikeressége érdekében az I. r. vádlott a rendőrség hivatásos állományú tagját arra *„utasítja”*, hogy a rendőrségi frekvencia vételére alkalmas rádiót vigye a szálláshelyére – *„a rádiót vidd el az öregnek”*. A cselekmény elkövetése előtti órákban a rendőrség tagjaitól arról szerez biztosítékot, hogy a szállítás útvonala akadálymentesen végbe tudjon menni. A hivatásos állomány egyes tagjai azt is közlik az I. r. vádlottal, hogy a cselekmény elkövetése napján ki lesz szolgálatban, illetve, hogy *„megbízható”* személy-e az illető. Ennek puhatolozására teszi fel kérdésként telefonon keresztül az I. r. vádlott, hogy *„ki a jó, ki a rossz.”* Mindezt követően miután megállapítja, hogy az előkészületek rendben lezajlottak, egyeztet a külföldi kapcsolattal, miszerint a cselekmény végrehajtásra kerülhet. Az embercsempészség bűncselekményének elkövetése napján az I. r. vádlott, az ügyben érintett helyszíneken nem található fel. A vezető, a cselekmények idején szülei házában tartózkodik, és onnan koordinálja az eseményeket. Ezt igazolja az a hanganyag is, melyben közlik az I. r. vádlott hollétére vonatkozóan, hogy *„nem mozog, beül a házába”*. A zökkenésmentes végrehajtás, valamint annak érdekében, hogy mindenkivel problémamentesen tudjon kapcsolatot tartani, az I. r. vádlott elkövető személy három mobiltelefonon keresztül kommunikál a végrehajtókkal. Mindezt alátámasztja a hívószámok által bemért cellapozíciók, mely az I. r. vádlott által használt hívószámok tekintetében ugyanarról a toronyról jelentkeznek be. Ugyanígy, az egyes hívószámok híváslistájának kielemezése is azt erősíti, hogy az I. r. vádlott ugyanazon időben egyszerre több számról kezdeményez hívást. Az I. r. vádlott egyik hívószáma lehallgatásának anyagából minden kétséget kizáróan kihallatszódik

az, hogy miközben az I. r. vádlott a lehallgatott számról „beszámoltatja” az egyik végrehajtót, addig egy másik telefonon további instrukciót ad a cselekmény valamely résztvevőjének. A bűnszervezet végrehajtó személyei – sétáltatók, figyelők, szállítók – a cselekmény minden mozzanatáról beszámolnak, úgymond „jelentést tesznek” az I. r. vádlottnak. Az adott rész-cselekményről érkezett visszajelzést követően az I. r. vádlott a következő lépés megkezdésére ad ki „utasítást” a felelős másik végrehajtó személynek, majd várja az onnan érkező visszajelzést is. Mindeközben az I. r. vádlott a határőrök szolgálati rádióját is hallgatja azért, hogy további intézkedés végett idő előtt tudomást szerezhessen az esetleges lelepleződésről. A rádiónak, az I. r. vádlott birtokában levését igazolja a telefonon elhangzottak, miszerint *„hallgatom a rádiót, a központi ügyeletes mondta, hogy...”* A szervezetben, a bűncselekményeket végrehajtó személyek mindegyike számára világosan meghatározásra kerültek a bűncselekmény rájuk eső, meghatározott részfeladata. Ennek megfelelően a migránsok átvételét sétáltatók hajtják végre, akik az előre megbeszélte helyszíni kísérik a csoportokat. A sétáltatók az átvételről, az átadás helyszínére tartás körülményeiről – *„kőd van”* –, az érkezésről és a csoport átadásáról telefonon keresztül számolnak be a vezetőknek. A szállítás biztonságát hivatott segíteni a „felvezető” alkalmazása, aki járművével, jóval a csempészek fuvarozására ténylegesen használt járműoszlop előtt halad. Feladata a terep feltérképezése, bármilyen akadály észlelése esetén pedig, annak mielőbbi lekommunikálása a menekülés érdekében. A felvezető személy, valamint a szállítók ugyancsak értesítik – *„lassan indulunk”* – a vezetőt a feladatuk minden mozzanatáról. Jelen ügyben arról jeleztek vissza, hogy a rendőrök engedték a továbbhaladásukat, a csempészeteket átvették, valamint a továbbindulásuk tényét is közölték. Sajnálatos módon kétség kívül megállapítható az is, hogy a hivatásos állomány tagjai ugyancsak rendkívül szervezeten működtek közre a bűncselekmények elkövetésében. A fegyveres testületbe tartozó személyek mind a bűncselekmény előkészületéből, mind pedig a konkrét cselekmények elkövetéséből kiveszik a részüket. Az akciót megelőzően a II. r. vádlott feltérképezi a terepet és kiválasztja a migráns személyek átadásához legmegfelelőbb helyszínt, valamint a szállítás útvonalát. Ezzel kapcsolatosan közli az I. r. vádlottnak az elvárásait, miszerint *„ne legyen itt kergetőzés, az aszfaltról a csoportot ne engedjétek le, ennek megfelelően igazítsd el a sétáltatókat.”* A II. r. vádlott folyamatos információt szolgáltat még a járőrözés adatairól és a határőrök elhelyezkedéséről. A közterületen szolgálatot ellátó egyenruhások pedig szabad utat engedtek – *„5 percen belül elmegyünk, mert pont itt vagyunk”* – a szállítóknak, a határ közelébe engedték őket, onnan visszatérve pedig imitálták az üldözésüket és ennek látszatát keltő jelentést tettek. A másik

rendőrkapitányság járőre pedig ugyancsak valótlan jelentést tett annak érdekében, hogy a szállító járművek akadálytalanul közlekedni tudjanak Magyarország mélységébe. A XIX. r. vádlott a bűncselekmény elvégzése érdekében a szolgálati helyén leltárban lévő rádió adóvevő készüléket eljuttatta az I. r. vádlott hadiszállására. A XVII. r. vádlott a második tényállás során folyamatosan tájékoztatta az I. r. vádlottat a nyomozás állásáról, valamint biztosította arról is, hogy megnehezíti az ügygel kapcsolatos információgyűjtést. A szervezet laza szerkezetét, rugalmasságát, folyamatos működését biztosítja azon tényező, hogy egy-egy tag bűncselekményből való kimaradása nem hiúsítja meg az elkövetést. Vagyis, a kimaradt fél pozíciója más által helyettesíthető. Jelen ügyben például az egyes tényállásban szállítóként szereplő V. r. vádlott helyett a második tényállásban a XIV. r. vádlott végzi e részselekményt. Az is megfigyelhető, hogy a tagok egymás között néhol váltogatják a szerepüket. A szervezett bűnözés ismérvei körében több helyen is említésre került a bűncselekményekből szerzett vagyon legális gazdaságba történő beolvasztása, tisztára mosása. Jelen tényállás vonatkozásában ennek megállapítása nem volt lehetséges. A szervezett bűnözés bemutatása során ismertetett három szint, a vizsgált ügy vonatkozásában nem mutatható ki. Jelen bűnszervezetben az alsó és felső szint élesen elkülönül egymástól, a középső fokozat ismérvei – állandó személyi összetétel, horizontális szerveződés, foglalkozásszerű bűnözés, büntetett előélet – pedig megoszlának a két szélsőség között. A tanulmányozott embercsempészás bűnszervezetének létrejöttét, működését előmozdító tényező körében kiemelendő a gazdasági válság, a migráció, a gyors meggazdagodásra törekvés, a lakóhely földrajzi fekvésének – államhatárhoz közeli – kihasználása. A technológia is széles körűen alkalmazásra kerül az ügyben, hiszen a vádlottak a deliktumok sikeres elkövetése végett egyszerre több telefont is használnak, emellett azonban a lelepleződés elkerülésére hívószámaikat állandóan változtatják. A bűnszervezett több, a migráns csoportok szállítására alkalmas járművel is rendelkezik, egyrészt azért, hogy nagyszámú csoport csempészésére is képessé váljanak, másrészt pedig azért, hogy adott szállítás alkalmával az útvonal során lehetőség legyen a csoportok átültetésére. A kutatás tárgyát képező bűnszervezet változatosságát mutatja, hogy a csempészet útvonala minden alkalommal megváltoztatásra került, valamint a közlekedés több ágazata is igénybe lett véve – szárazföldi, vízi – az elkövetés során. Utalva a „hallgatás törvényére” megjegyzem, hogy jelen ügyben a 20 fő vádlott személy közül a XVI. r. vádlott tett beismerő vallomást, valamint a VII. r. vádlott az első tényállásban történő közreműködését elismerte, a másodikban tényállásban való részvételét tagadta. Megjegyzem, hogy ezen vádlottak folytatólagos kihallgatásuk alkalmával vallomásaik egy részét visszamondták, illetve igyekeztek saját

szerepüket a bűncselekmény elkövetésében enyhíteni. A többi vádlott mindegyike tagadta a terhükre rótt bűncselekmények elkövetését. Az ítéletből megállapítható, hogy a bűncselekmények elkövetéséhez bizonyítékul elsősorban a lehallgatási anyag szolgált. Ezt egészítik ki a híváslisták, a cellapozíciók részletes elemzéseinek eredménye. Ezen kívül további alátámasztást adnak az embercsempészség elkövetésére a megtartott helyszíni szemlék, a lefoglalt szállító járművek, a lefoglalt hívószámok, a szagazonosítás, hangazonosítás eredményességei és tanúkihallgatások során elhangzottak.

A cselekmények bünszervezetben történő elkövetését több momentum is igazolja. Egyrészt a migránsok államhatáron történő illegális átléptetése, pihentetése, továbbutaztatása egyaránt szervezett tevékenységet feltételez. Ezen megállapítás, valamint annak ténye, hogy a cselekmények elkövetése során az ukrán embercsempész és a hazai irányító végig szoros kapcsolatban álltak, mind arra utal, hogy az embercsempészséget végző csoportok határokon átnyúlóan fejtik ki cselekményeiket. A lehallgatási anyagokban elhangzottak is arra engednek következtetni, hogy a szervezet jól összehangoltan, rendszeres tevékenységet folytatva, hosszabb ideje működik együtt. A szervezet azon célját, hogy 5 évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményeket kívántak elkövetni, vádlottak mobil telefonokon keresztül történő nyilatkozatai igazolják. A XIII. r. vádlott arra tesz utalást, hogy nem megy a „baktalórántházi sűrűbe”, mert ott már volt „gondja”. Az I. r. vádlott arról számol be, hogy a 41-es Fő úton egyszer már „megkergették”. A hármas tényállásban a I. r. vádlott annyit közöl a XX. r. vádlottal, hogy „*ugyanazt kell csinálni, amit eddig.*” Az ügyben azon vádlottak esetében sem vált kétséggé a bünszervezetben való elkövetés megállapítása, akik csupán eseti jelleggel, egy bűncselekményt követtek el.⁴¹

Az ítélet meghozatala során az eljáró tanácsnak, a vádlottak cselekményeinek minősítése során arra is figyelemmel kellett lenniük, hogy mind a bünszervezet, mind pedig az embercsempészség deliktuma kapcsán 2002. április 1-i hatállyal új szabályok kerültek életbe léptetésre. Ennek szem előtt tartásával a katonai tanács személyeként vizsgálta, hogy az egyes vádlottak vonatkozásában a régi, vagy pedig az új törvény rendelkezésének alkalmazása jelenti-e az enyhébb elbírálást. Büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó megállapítás értelmében: „*A bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálható el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.*”⁴² Ezek figyelembe

⁴¹ 4/2005. BJE.

⁴² Btk. 2. §.

vételével az ítéletben 12 fő vádlott tekintetében a régi, míg 5 fő vádlott esetében az új törvény került alkalmazásra. Megjegyzem, hogy X., XI. r. vádlottakkal szemben felmentő ítélet született. Az utóbb megjelölt személyek az eljárás során tagadták a bűncselekmények elkövetését, a cselekményük pedig egyéb módon sem vált minden kétséget kizáró módon bizonyíthatóvá. Figyelemmel arra, hogy a VIII. r. vádlott az eljárás alatt súlyos betegsége folytán elhalálozott, az ő vonatkozásában külön végzés került meghozatalra. Megjegyzem, hogy a hivatásos állományú vádlottak – minőségük végett – terhére az embercsempészség deliktumán túlmenően egyéb bűncselekmények is megállapításra kerültek.

4. Összegzés

Minden körülményt figyelembe véve tényként konstatalem, hogy az embercsempész szervezetek, a jellemzőiket figyelembe véve, teljességgel megfelelnek a bűnszervezet kritériumainak. Az is meghatározást nyerhet, hogy a szóban forgó deliktum elkövetésének sikeressége, szinte feltételezi a szervezetben történő elkövetést. Az embercsempész szervezetek módszereiket illetően egyre kifinomultabbak, kiterjedtebbek. Tevékenységüket tekintve egyre gyakrabban előfordul az is, hogy a migránsok útlevelét, pénzét elveszik, ezzel függőségi helyzetbe kényszerítve őket. A csempésztett személyek sérelemére a szervezet tagjai részéről sok esetben élet, testi épség elleni bűncselekmény is elkövetésre kerül. A migránsok ugyan súlyos bűncselekmények sértettjeivé válnak, eljárást mégsem kezdeményeznek, hiszen felismerik a saját helyzetük jogellenességét is. Ők ugyanis egyedül arra koncentrálnak, hogy sikeresen, Nyugat-Európa valamely országába jussanak. Ennek érdekében teljes vagyoniukat a bűnszervezet rendelkezésére bocsátják. Véleményem szerint az embercsempész szervezetek elleni küzdelemben – a felsorolt okok miatt –, figyelemmel kell lenni a migráns személyekre is. Az ő vonatkozásukban – amennyiben bűncselekmény áldozatai válnak –, szükséges egy „speciális áldozatsegítő szolgálat” rendszerének kialakítása. A továbbiakban fejleszteni kell a schengeni ellenőrzési rendszer hatékonyságát, összehangoltságát, az embercsempész szervezetek felszámolása érdekében. Hangsúlyozandó, hogy mindehhez nemzetközi együttműködés és harmonizáció teljes körű megléte szükségeltetik. Elmondható, hogy az embercsempészség elleni harc sikeressége érdekében tovább kell fejleszteni a jelenlegi rendszer szervezeti struktúrájának technikai ellátottságát, kommunikációs rendszerét. A színvonalas munkavégzés érdekében pedig kritérium kell, hogy legyen a jól felkészített szakemberek alkalmazása. A bűnüldöző szervek dolgozóinak nem szabad megelégedniük azzal, ha a bűnszervezet legalján működő végrehajtó személyek egyikét elfogják. Időt,

energiát nem sajnálva mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a szálak tovább göngyölítésével sikeresen felszámolják a szervezet egészét. A korrupció ellen a leghatározottabb fellépésére van szükség, a null-tolerancia elvének alkalmazásának a jövőre nézve is teljesülnie kell. A szervezeten elkövetett embercsempészések megelőzés végett, a bűnüldöző szervek együttműködésével rendszeres átfogó ellenőrzések végrehajtását kell foganatosítani azokon a területeken, melyek az elkövetés szempontjából kiemelt veszélyt jelentenek. *„A migráció olyan összetett jelenség, amely a társadalom egészét érinti, hatékony kezelése átfogó stratégiára felfűzött, határozott politikai irányvonal alapján komplex jogi szabályozást és jogalkalmazást, valamint ehhez rendelt intézményi háttérrel igényel.”*⁴³

---

⁴³ Vass Ferenc: Az emberkereskedelem és az embercsempészás összefüggései a szervezett bűnözéssel, Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi füzetek Budapest 2002/10. 3. o.

5. Mellékletek

1. számú táblázat: Regisztrált összes elkövetett bűncselekmények száma Magyarországon (2003-2008)

Adatbázis – ERÜBS

Megyék	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Országos összesen	413,343	418,883	436,522	425,941	426,914	408,407
Budapest	108,816	115,506	115,366	111,924	106,129	107,317
Baranya	16,659	16,244	15,633	17,400	17,305	13,834
Bács-Kiskun	19,832	19,525	19,377	19,670	19,962	17,532
Békés	11,273	11,936	10,496	13,457	14,345	9,993
Borsod-Abaúj-Zemplén	24,841	25,563	29,069	31,093	28,940	27,923
Csongrád	19,656	16,710	15,882	15,447	18,972	16,296
Fejér	18,867	15,668	17,053	22,944	17,423	17,102
Győr-Moson-Sopron	16,175	14,712	17,774	15,277	16,846	13,863
Hajdú-Bihar	16,539	20,010	27,558	19,695	20,895	33,533
Heves	10,764	12,429	12,463	10,532	13,106	11,088
Komárom-Esztergom	13,787	11,684	13,158	12,201	10,980	9,788
Nógrád	6,805	7,360	7,706	7,166	9,522	6,944
Pest	38,144	39,037	39,324	37,909	39,927	36,885
Somogy	16,599	15,032	16,731	15,419	13,998	13,273
Szabolcs-Szatmár-Bereg	19,005	21,420	22,470	21,895	21,819	21,094
Jász-Nagykun-Szolnok	14,792	13,251	14,762	14,367	16,167	15,152
Tolna	8,415	9,239	8,196	8,359	7,643	7,955
Vas	9,300	8,523	8,834	7,820	9,870	8,239
Veszprém	12,854	13,051	13,555	12,008	12,658	12,095
Zala	9,945	11,434	10,823	10,945	10,097	8,216
Külföld	202	400	203	390	308	285

2. számú táblázat: Regisztrált, szervezeten elkövetett bűncselekmények száma
Magyarországon (2003-2008)

Adatbázis – ERÜBS

Megyék	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Országos összesen	594	3,109	2,229	1,656	1,092	682
Budapest	62	1,793	1,111	607	351	452
Baranya	5	35	48	5	10	32
Bács-Kiskun	36	57	150	676	51	75
Békés	12	57	5	5	16	30
Borsod-Abaúj-Zemplén	16	228	22	7	9	4
Csongrád	51	41	88	26	3	11
Fejér	20	44	28	10	7	1
Győr-Moson-Sopron	7	205	1	29	17	4
Hajdú-Bihar	10	28	1	13	5	13
Heves	19	4	152	13	288	6
Komárom-Esztergom	33	62	9	6	7	12
Nógrád	5	1	17	44	97	1
Pest	81	148	113	36	199	16
Somogy	4	7	89	33	2	5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	102	82	155	28	18	2
Jász-Nagykun-Szolnok	102	5	13	11	1	16
Tolna	8	5	9	0	0	2
Vas	5	6	2	16	4	0
Veszprém	11	124	208	84	5	0
Zala	5	53	2	3	1	0
Külföld	0	124	6	4	0	0

3. számú táblázat: Bűnszervezetben részt vevő elkövető személyek száma lakóhelyük szerinti megosztásban Magyarországon (2003-2008)

Adatbázis – ERÜBS

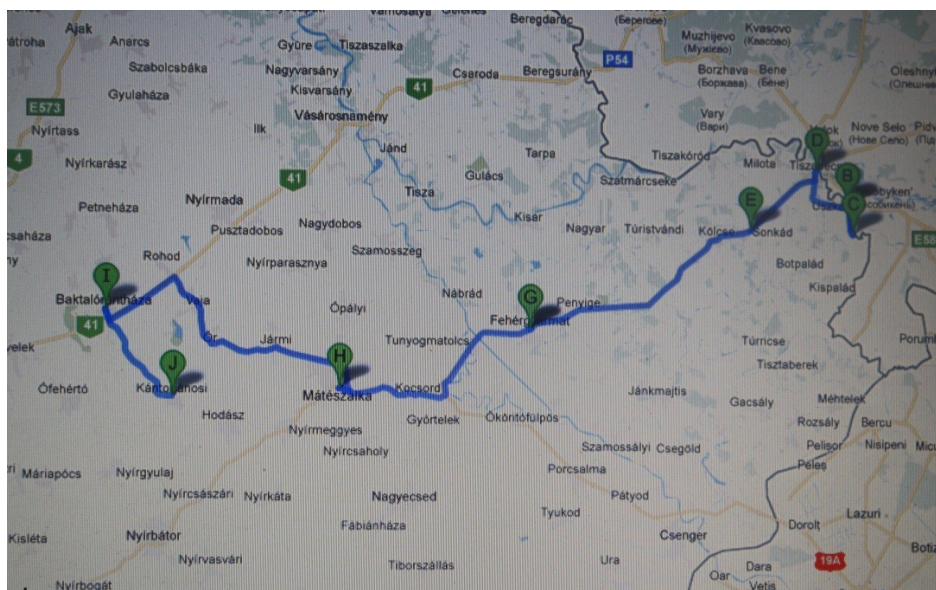
Megyék	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Országos összesen	82	114	72	58	72	80
Budapest	19	29	23	17	28	19
Baranya	1	0	4	0	3	1
Bács-Kiskun	10	1	0	10	1	16
Békés	0	5	0	1	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	5	8	7	6	0
Csongrád	3	1	1	0	0	1
Fejér	2	2	0	0	7	8
Győr-Moson-Sopron	1	7	1	1	0	12
Hajdú-Bihar	0	4	4	0	1	1
Heves	0	3	5	0	4	2
Komárom-Esztergom	21	0	2	0	1	0
Nógrád	1	0	2	1	1	0
Pest	4	15	9	5	11	9
Somogy	1	0	5	2	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6	10	2	2	0	1
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0	2	0	1
Tolna	0	2	1	0	0	0
Vas	0	1	1	0	0	1
Veszprém	1	0	3	0	0	2
Zala	0	2	0	0	1	1
Külföld	11	27	1	10	8	5

4. táblázat: Embercsempészes bűncselekmény elkövetéseinek száma Magyarországon
(2003-2008)

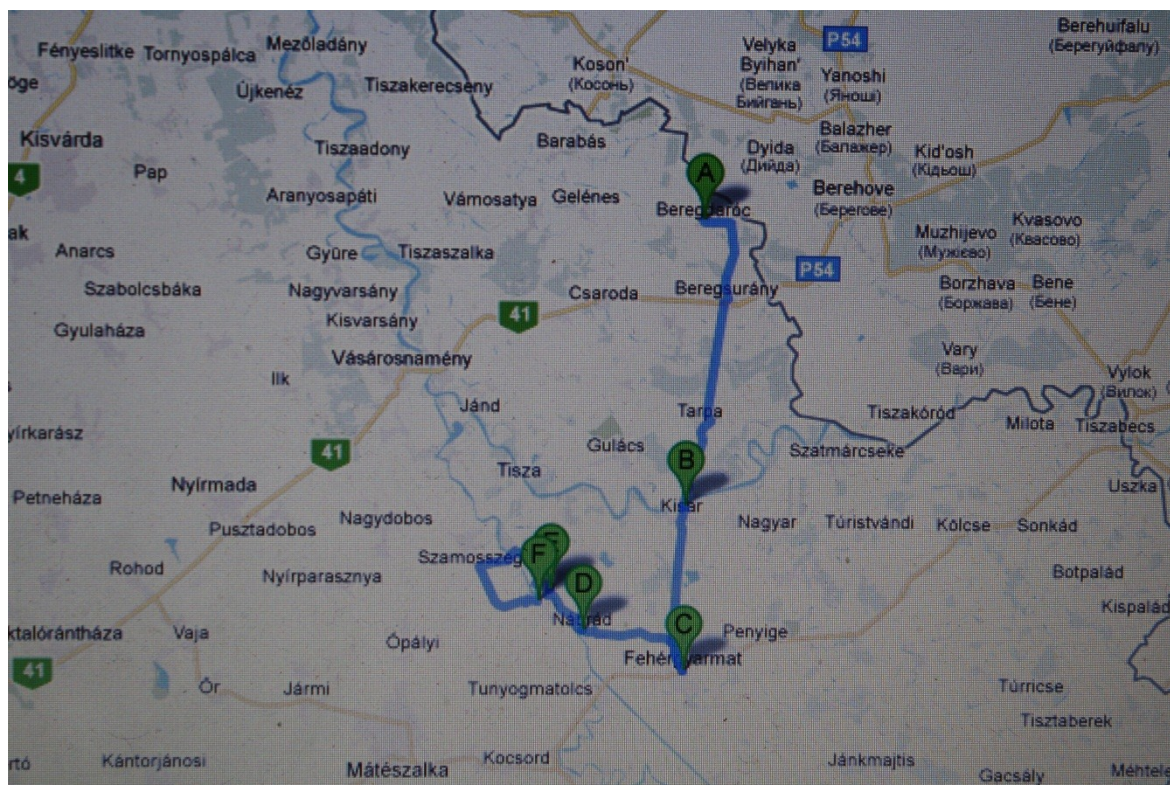
Adatbázis – ERÜBS

Megyék	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Országos összesen	1,481	658	672	525	375	186
Budapest	62	44	15	11	16	7
Baranya	0	0	2	1	1	0
Bács-Kiskun	12	7	13	18	8	45
Békés	48	11	7	15	6	2
Borsod-Abaúj-Zemplén	3	0	3	2	1	1
Csongrád	618	12	11	25	22	27
Fejér	11	0	0	0	0	0
Győr-Moson-Sopron	424	414	495	352	253	62
Hajdú-Bihar	9	12	13	12	5	7
Heves	0	0	0	0	0	0
Komárom-Esztergom	33	3	1	2	0	1
Nógrád	29	2	0	1	0	0
Pest	32	4	4	2	6	0
Somogy	1	2	1	6	0	5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	57	33	32	23	26	11
Jász-Nagykun-Szolnok	0	0	0	0	0	0
Tolna	0	0	0	0	0	0
Vas	81	70	37	33	16	7
Veszprém	0	11	0	0	0	0
Zala	61	32	35	22	11	7
Külföld	0	1	3	0	4	4

1. számú ábra: Az embercsempészek útvonalának szemléltetése az I. tényállásban

2. számú ábra: Az embercsempészek útvonalának szemléltetése a II. tényállásban

Felhasznált irodalom

- Barabás Andrea Tünde, A szervezett bűnözés egyes megnyilvánulásai Magyarországon (Embercsempészet), Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi Füzetek, Budapest, 2001, 31. sz.
- Barabás A. Tünde, Látszat és valóság, Gondolatok a pénzmosás és forrása, a szervezett bűnözés egyes kérdéseiről, Belügyi Szemle, 2003, (51. évf.), 7-8. sz., 131-142.
- Blaskó – Miklós – Pallagi – Schubauer – Zentai, Büntetőjog Különös Rész I., Rejtjel Kiadó, Budapest, 2008
- Bócz Endre, A szervezett bűnözés néhány problémájáról, Belügyi Szemle, 2001, (49. évf.), 11. sz. 3-16.
- Dr. Katona Géza, Szervezett bűnözés Magyarországon, BM Kiadó, Budapest, 2000
- Gönczöl Katalin – Kerezsi Klára – Korinek László – Lévay Miklós, Kriminológia – Szakkriminológia, Complex Kiadó, Budapest, 2006
- Gönczöl Katalin – Korinek László – Lévai Miklós, Kriminológiai ismeretek Bűnözés Bűnözéskontroll, Corvina, Budapest, 1998
- Györgyi Kálmán, A szervezett bűnözés és a pénzmosás elleni fellépés jogi lehetőségei a Magyar Köztársaságban, Közjegyzők Közlönye, 2000, (47. évf.), 1. sz. 3-7.
- Korinek László, Kriminológia II. kötet, Magyar Közlöny Lap-és Könyvkiadó, Budapest, 2010
- Mátyás Szabolcs, A Debreceni Rendőrkapitányság kriminálgeográfiai elemzése (doktori értékelés), 2011.
- Szabó Géza, A szervezett bűnözés elleni küzdelemről, Ügyészek Lapja, 1999, (6. évf.), 4. sz. 49-73.
- Vass Ferenc, Az emberkereskedelem és az embercsempészet összefüggései a szervezett bűnözéssel, Rendőrtiszti Főiskola, Rendvédelmi Füzetek, Budapest, 2002, 10. sz.

Felhasznált jogforrások:

- 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
- 4/2005. Büntető Jogegységi Határozat